

Lärarhandledning till: Hej Litteraturen! – Renässansen

Diskutera vidare

Ett reportage som beskriver den aktuella epoken utifrån nutida företeelser. Vi diskuterar vad som präglade livet, samhället, människorna och i förlängningen också litteraturen då och vad som styr oss idag och hur nutidens litteratur påverkas.

1. Under renässansen innebar upptäckten av boktryckarkonsten en revolution. Hur då? På vilket sätt tror ni att man i framtiden kommer att prata om vårt nutida IT-samhälles påverkan på det skrivna ordet?
2. Miguel de Cervantes drev med riddarromanen som var populär under 1500-talet. Vilka kulturella företeelser från vår tid tror ni att man kommer att driva med om 100 år? Diskutera!
3. I programmet säger Agneta Pleijel att kulturen i diktaturer är mer intressant än den i demokratier. Vad menar hon med det? Håller ni med Pleijel om att vi drunknar i det ”triviala och kommersiella”? Tycker ni att den kultur ni möter i t ex media och romaner är intetsägande och fördummande? Diskutera!

Författaren och du

I det andra reportaget dyker vi ner i ett viktigt författarskap från tidsepoken där vi samtidigt söker likheter med nutida författarskap och fenomen.

1. Cervantes hann ju tyvärr bli van vid att vara fängslad ☹ Låt hans romanfigur Don Quijote - drömmaren och icke-realisten med de ridderliga idealen - bli instängd i en reality-såpa i stil med Big Brother/Paradise hotel. Vad skulle han reflektera över? Vad skulle han inte vara nöjd med? Vilka ”väderkvarnar” skulle han kämpa emot? Skriv en insändare eller debattartikel där hans missnöje tydligt kommer fram!

Tematiska utflykter

Vi lyfter också fram ett litteraturtema i varje program där olika aspekter från då och nu diskuteras.

1. Ett av programmets teman är hur JAG:et börjar ges utrymme under renässansen. I programmet intervjuas också folk på gatan om vad deras självbiografi skulle få för titel. Vad skulle din självbiografi heta? Skriv även baksidestexten, som ska locka till vidare läsning, till romanen om dig.
2. I programmet finns ett tema som handlar om att fängslas för vad man skrivit. I *Kejsarens nya kläder* är det barnet som talar om sanningen, i länder med diktaturer är det ofta författare och journalister. Ta reda på hur många skribenter runtom i världen

som sitter fängslade. Vad gör Sverige som land för att stärka tryckfriheten i världen?
Vad kan du som individ göra?

Läs/titta vidare

- Läs utdrag ur Stiernhielms allegori *Herkules* och diskutera begreppet allegori. Vad är allegoriskt i texten? Vad avses med det allegoriska? Fortsätt läs allegorier, t ex *Djurfarmen* av George Orwell
- Läs utdragen ”Huru Gargantua blev undervisad av en sofist i den latinska litteraturen” och ”Huru Gargantua kom under andra lärares ledning” ur Rabelais’ *Den store Gargantuas förskräckliga leverne*. Diskutera vad i texten som ”hör medeltiden till” och vad som karakteriserar renässansens ideal.
- Arvet från den skrivande kvinnan under renässansen – var finns det? Ut på jakt efter spår av 1500- och 1600-talskvinnor som skrev! Och vilka var preciöserna?
- Titta på Road Movies, t ex *Thelma och Louise* och *Little Miss Sunshine*, och se vad personerna i dem stöter på för världar och karaktärer och hur huvudpersonerna utvecklas längs vägen.
- Välj ut och titta på en av alla de filmer som beskriver världens undergång, t ex *2012*, *Mad Max - Beyond Thunderdome*, *Water World*, *Flykten från New York* eller *I am Legend*.

Författare: Åsa Sjöwall och Pia Kangas, svensklärare, Rytmus - Musikergymnasiet Stockholm i samarbete med UR.